

ĐỀ CHÍNH THỨC

Bài 1 (4,0 điểm)

- Hoàn thành và cân bằng các phương trình phản ứng sau :
  - $\text{CuCl}_2 + \text{KOH} \rightarrow$
  - $\text{Fe}_x\text{O}_y + \text{H}_2\text{SO}_{4\text{đặc}} \rightarrow ? + \text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
  - $\text{Al} + \text{HNO}_3 \rightarrow ? + \text{NH}_4\text{NO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
  - $\text{FeS}_2 + \text{HNO}_3 \rightarrow ? + \text{H}_2\text{SO}_4 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- Có 3 dung dịch hỗn hợp A, B, C, mỗi dung dịch chỉ chứa 2 chất trong số các chất sau:
 $\text{KNO}_3, \text{K}_2\text{CO}_3, \text{K}_3\text{PO}_4, \text{MgCl}_2, \text{BaCl}_2, \text{AgNO}_3$.
  - Hãy cho biết thành phần các chất trong mỗi dung dịch A, B, C
  - Bằng phương pháp hóa học hãy phân biệt ba dung dịch trên bằng thuốc thử duy nhất.
- Hãy nêu hiện tượng và viết phương trình phản ứng (nếu có) các thí nghiệm sau:
  - Nhỏ dung dịch H_2SO_4 đặc vào cốc có đường kính trắng.
  - Cho từ từ dung dịch HCl vào dung dịch Na_2CO_3 .

Bài 2 (3,0 điểm)

- Hòa tan hết 26,43 gam hỗn hợp bột gồm Mg, Al, Al_2O_3 và MgO bằng 796 ml dung dịch HCl 2M (vừa đủ). Sau phản ứng thu được dung dịch T và 4,368 lít H_2 (đktc). Cô cạn dung dịch T thu được m gam muối khan. Viết các phương trình phản ứng và tính giá trị m.
- Tính khối lượng quặng hematit chứa 60% Fe_2O_3 cần thiết để sản xuất 1 tấn gang chứa 95% Fe. Biết hiệu suất của quá trình là 80% .

Bài 3 (2,5 điểm)

- Dung dịch A là H_2SO_4 và dung dịch B là NaOH.
- Trộn A và B theo tỉ số $V_A:V_B = 3:2$ thì được dung dịch X có chứa A dư. Trung hòa 1 lít X cần 40gam dung dịch KOH 28%.
- Trộn A và B theo tỉ số $V_A:V_B = 2:3$ thì được dung dịch Y có chứa B dư. Trung hòa 1 lít Y cần 29,2gam dung dịch HCl 25%. Tính nồng độ mol của A và B.

Bài 4 (3,5 điểm)

- Khử hoàn toàn 8,7 gam một oxit kim loại A bằng CO ở nhiệt độ cao thành kim loại. Dẫn toàn bộ lượng khí sinh ra vào bình đựng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư, thấy khối lượng bình tăng thêm 6,6gam. Nếu lấy lượng kim loại sinh ra hòa tan hết vào dung dịch HCl dư thì thu được 2,52 lít khí H_2 (ở đktc). Xác định công thức phân tử của oxit kim loại A.
- Hỗn hợp X gồm oxit kim loại A và nhôm. Lấy 32,22 gam hỗn hợp X đem nung nóng để phản ứng nhiệt nhôm xảy ra hoàn toàn (trong điều kiện không có không khí) được hỗn hợp Y. Nghiền nhỏ, trộn đều hỗn hợp Y rồi chia thành 2 phần khác nhau:
  - Phần 1: Tác dụng hết với dung dịch NaOH dư, thu được 2,016 lít khí H_2 ở đktc
  - Phần 2: Hòa tan hết vào lượng dư dung dịch HCl tạo ra 8,064 lít khí H_2 ở đktcTính khối lượng mỗi chất trong hỗn hợp X.

Bài 5 (3,0 điểm)

Một thanh kim loại R được ngâm trong dung dịch CuSO_4 . Sau khi phản ứng kết thúc, thanh kim loại nhẹ bớt đi so với ban đầu. Cũng thanh kim loại R như vậy, sau khi ngâm trong dung dịch AgNO_3 , kết thúc phản ứng thì khối lượng thanh kim loại bây giờ lại nặng thêm so với ban đầu. Cho biết R có hóa trị II, tất cả kim loại sinh ra đều bám vào thanh R, phần khối lượng nặng thêm gấp 75,5 lần phần khối lượng nhẹ bớt đi, số mol kim loại bám vào thanh kim loại R trong hai thí nghiệm trên đều bằng nhau.

a. Xác định kim loại R.

b. Nếu thanh kim loại R đem thí nghiệm có khối lượng 20g, dung dịch CuSO_4 có thể tích 125 ml và nồng độ 0,8M thì trong thí nghiệm với dung dịch AgNO_3 , thanh kim loại tăng bao nhiêu phần trăm về khối lượng? Thể tích dung dịch AgNO_3 0,4M cần dùng là bao nhiêu ml?

Bài 6 (4,0 điểm)

Hoà tan hoàn toàn 2,16 gam kim loại M trong 500 ml dung dịch HNO_3 0,6 M thu được dung dịch A (không chứa muối NH_4NO_3) và 604,8 ml hỗn hợp khí N_2 và N_2O (ở đktc). Tỉ khối hơi của hỗn hợp khí này so với H_2 là 18,445. Mặt khác, hoà tan hoàn toàn 7,038 gam Na kim loại vào 400 ml dung dịch HCl x mol/l thu được khí H_2 và dung dịch E. Trộn dung dịch A với dung dịch E thu được 2,34 gam kết tủa. Xác định kim loại M và nồng độ mol/l của dung dịch HCl đã dùng.

----- Hết -----

Cho: H=1; C=12; N=14; O=16; Na=23; Mg=24; Al=27; S=32; Cl=35,5; K=39; Ca=40; Fe=56; Cu=64; Zn=65; Ba=137

*Lưu ý: Học sinh được sử dụng bảng hệ thống tuần hoàn các nguyên tố hóa học và máy tính cá nhân.

	<p>Số mol $H_2 = 0,195 \text{ mol}$ Số mol $HCl = 1,592 \text{ mol}$ $n_{HCl(1,2)} = 2.n_{H_2} = 2.0,195 = 0,39 \text{ mol}$ $\Rightarrow n_{HCl(3,4)} = 1,592 - 0,39 = 1,202 \text{ mol} \rightarrow n_{O(\text{oxit})} = 1,202/2 = 0,601 \text{ mol}$ Vậy $m(\text{muối}) = 26,43 - 0,601.16 + 0,796.2.35,5 = 73,33 \text{ gam}$</p>	<p>0,5đ 0,5đ $\Sigma = 1,5đ$</p>
	<p>2. $Fe_2O_3 + 3CO \rightarrow 2Fe + 3CO_2$ 160kg 2.56kg xkg 950kg $x = \frac{950.160}{2.56} = 1357,14 \text{ kg}$ Khối lượng quặng hematit chứa 60% Fe_2O_3 $\frac{1357,14.100}{60} = 2261,9 \text{ kg}$ Khối lượng quặng thực tế cần dùng: $\frac{2261,9.100}{80} = 2827,38 \text{ kg}$</p>	<p>0,5đ 0,5đ 0,5đ $\Sigma = 1,5đ$</p>
Bài 3 (2,5đ)	<p>Dung dịch A là H_2SO_4 và dung dịch B là NaOH. Trộn A và B theo tỉ số $V_A:V_B = 3:2$ thì được dung dịch X có chứa A dư. Trung hòa 1 lít X cần 40gam dung dịch KOH 28%. Trộn A và B theo tỉ số $V_A:V_B = 2:3$ thì được dung dịch Y có chứa B dư. Trung hòa 1 lít Y cần 29,2gam dung dịch HCl 25%. Tính nồng độ mol của A và B. Gọi a, b lần lượt là nồng độ mol của dung dịch A và B Số mol KOH = 0,2 mol Số mol HCl = 0,2 mol Trộn 3lit A (3a mol) với 2 lít B (2b mol) $\Rightarrow$ 5lit X có dư axit. Trung hòa 1lit X $\rightarrow$ 0,2mol KOH 5lit X $\rightarrow$ 1mol KOH, số mol H_2SO_4 dư = 0,5mol $H_2SO_4 + 2KOH \rightarrow K_2SO_4 + 2H_2O$ 0,5 1 b 2b Theo PTHH ta có : $3a - b = 0,5$ (1) Trộn 2lit A (2a mol) với 3 lít B (3b mol) $\Rightarrow$ 5lit Y có dư bazơ. Trung hòa 1lit Y $\rightarrow$ 0,2mol HCl 5lit Y $\rightarrow$ 1mol HCl, số mol KOH dư = 1 mol $H_2SO_4 + 2KOH \rightarrow K_2SO_4 + 2H_2O$ 1 2 2a 4a Theo PTHH ta có : $3b - 4a = 1$ (2) Giải (1) và (2) $\Rightarrow a = 0,5. b = 1$ Nồng độ mol của dung dịch A = 0,5M, dung dịch B = 1M</p>	<p>1,0đ 1,0đ 0,5đ $\Sigma = 2,5đ$</p>
Bài 4 (3,5đ)	<p>a. Khử hoàn toàn 8,7 gam một oxit kim loại A bằng CO ở nhiệt độ cao thành kim loại. Dẫn toàn bộ lượng khí sinh ra vào bình đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thấy khối lượng bình tăng thêm 6,6gam. Nếu lấy lượng kim loại sinh ra hòa tan hết vào dung dịch HCl dư thì thu được 2,52 lít khí H_2 (ở đktc). Xác định công thức phân tử của oxit kim loại A. b. Hỗn hợp X gồm oxit kim loại A và nhôm.. Lấy 32,22 gam hỗn hợp X đem nung nóng để phản ứng nhiệt nhôm xảy ra hoàn toàn (trong điều kiện không có không khí) được hỗn hợp Y. Nghiền nhỏ, trộn đều hỗn hợp Y rồi chia thành 2 phần khác nhau:</p>	

Phần 1: Tác dụng hết với dung dịch NaOH dư, thu được 2,016 lít khí H₂ ở đktc

Phần 2 : Hòa tan hết vào lượng dư dung dịch HCl tạo ra 8,064 lít khí H₂ ở đktc

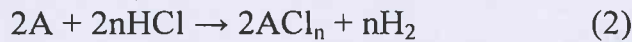
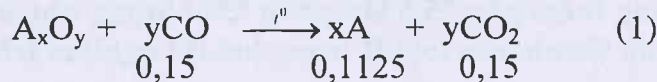
Tính khối lượng mỗi chất trong hỗn hợp X

a. Công thức của oxit là : A_xO_y

Số mol H₂ = 0,1125mol

mCO₂ = 6,6gam (bằng khối lượng bình tăng)

Số mol CO₂ = 0,15mol

$$m_A = 8,7 + 0,15 \cdot 28 - 6,6 = 6,3g$$

$$M_A = \frac{6,3}{0,225} = 28n$$

n

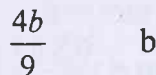
n	1	2	3
M	28	56	84
Kq		Fe	

n= 2, M = 56 => A là Fe

$$\text{Ta có } \frac{x}{0,1125} = \frac{y}{0,15} \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{3}{4}$$

Vậy oxit có công thức **Fe₃O₄**

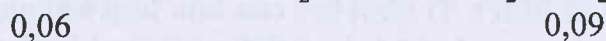
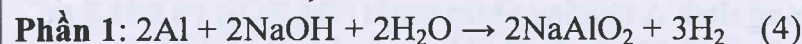
b. nH₂ (phần 1) = 0,09 mol, nH₂(phần 2) = 0,36mol

Vì phản ứng xảy ra hoàn toàn và sản phẩm tác dụng với NaOH tạo H₂ => hỗn hợp Y gồm : Fe, Al₂O₃, Al dư

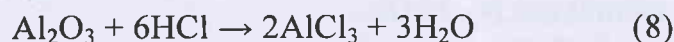
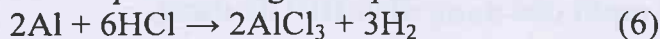
Gọi a, b lần lượt là số mol của Aldư, Fe ở phần 1

$$\text{Từ (3)} \Rightarrow nAl_2O_3 = \frac{4b}{9}$$

Số mol H₂ (4) = 0,09 mol => a = 0,06mol

Phần 2 : Giả sử phần 2 bằng k lần phần 1

9

Số mol H₂ ở (6) và (7) = 0,36mol

$$\Rightarrow 0,09k + kb = 0,36 \quad (I)$$

Theo định luật BTKL ta có mX = mY = 32,22

$$\Rightarrow 27(0,06+0,06k) + 56(b+kb) + 102 \cdot \frac{4}{9}(b + kb) = 32,22 \quad (II)$$

0,25đ

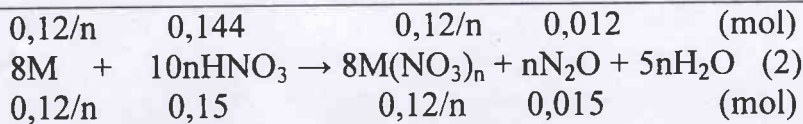
0,75đ

0,25đ

0,25đ

0,75đ

	<p>Từ (I) và (II) $\Rightarrow k = 2, b = 0,09$ $\Rightarrow n_{Fe(3)} = 0,09 + 0,09.2 = 0,27 \text{ mol}, m_{Fe_3O_4} = 232.0,09 = 20,88 \text{ gam}$ $m_{Al} = 32,22 - 20,88 = 11,34 \text{ gam}$</p>	<p>0,5đ 0,5đ 0,25đ $\Sigma = 3,5đ$</p>
<p>Bài 5 (3,0đ)</p>	<p>Một thanh kim loại R được ngâm trong dung dịch CuSO₄. Sau khi phản ứng kết thúc, thanh kim loại nhẹ bớt đi so với ban đầu. Cũng thanh kim loại R như vậy, sau khi ngâm trong dung dịch AgNO₃, kết thúc phản ứng thì khối lượng thanh kim loại bây giờ lại nặng thêm so với ban đầu. Cho biết R có hóa trị II, tất cả kim loại sinh ra đều bám vào thanh R, phần khối lượng nặng thêm gấp 75,5 lần phần khối lượng nhẹ bớt đi, số mol kim loại bám vào thanh kim loại R trong hai thí nghiệm trên đều bằng nhau.</p> <p>a. Xác định kim loại R</p> <p>b. Nếu thanh kim loại R đem thí nghiệm có khối lượng 20g, dung dịch CuSO₄ có thể tích 125 ml và nồng độ 0,8M thì trong thí nghiệm với dung dịch AgNO₃, thanh kim loại tăng bao nhiêu phần trăm về khối lượng? Thể tích dung dịch AgNO₃ 0,4M cần dùng là bao nhiêu ml?</p> <p>Xác định kim loại R. Gọi x là số mol kim loại bám vào thanh R. $R + CuSO_4 \rightarrow RSO_4 + Cu \downarrow$ $x \quad x \quad \quad \quad x \quad \text{mol}$ $R + 2AgNO_3 \rightarrow R(NO_3)_2 + 2Ag \downarrow$ $0,5x \quad x \quad \quad \quad x$</p> <p>- Phần khối lượng nhẹ bớt đi = $(M_R - 64).x$ - Phần khối lượng tăng thêm = $(216 - M_R).0,5x$ Theo đề bài, ta có: $(216 - M_R).0,5x = 75,5.(M_R - 64).x$ Giải ra: $M_R = 65$ Vậy: Kim loại R là Zn (kẽm)</p> <p>b) $n_{CuSO_4} = 0,125.0,8 = 0,1 \text{ mol} = x$ $\Rightarrow \% \text{ khối lượng tăng thêm} = \frac{0,5.0,1.(216 - 65).100}{20} = 37,75\%$</p> <p>$n_{AgNO_3} = x = 0,1 \text{ mol}$ $V_{ddAgNO_3} = \frac{0,1}{0,4} = 0,25 \text{ lít} = 250 \text{ ml}$</p>	<p>0,25đ 1,5đ 0,75đ 0,5đ $\Sigma = 3,0đ$</p>
<p>Bài 6 (4,0đ)</p>	<p>Hoà tan hoàn toàn 2,16 gam kim loại M trong 500 ml dung dịch HNO₃ 0,6 M thu được dung dịch A (không chứa muối NH₄NO₃) và 604,8 ml hỗn hợp khí N₂ và N₂O (ở đktc). Tỉ khối hơi của hỗn hợp khí này so với H₂ là 18,445. Mặt khác, hoà tan hoàn toàn 7,038 gam Na kim loại vào 400 ml dung dịch HCl x mol/l thu được khí H₂ và dung dịch E. Trộn dung dịch A với dung dịch E thu được 2,34 gam kết tủa. Xác định kim loại M và nồng độ mol/l của dung dịch HCl đã dùng.</p> <p>Số mol của HNO₃ = 0,3mol Số mol của hỗn hợp khí = 0,027mol Gọi a, b lần lượt là số mol của N₂, N₂O.</p> <p>Theo đề ta có: $\begin{cases} a + b = \frac{0,6048}{22,4} = 0,027 \\ \frac{28a + 44b}{2.0,027} = 18,445 \end{cases}$</p> <p>Tìm được a = 0,012 (mol), b = 0,015 (mol) $10M + 12nHNO_3 \rightarrow 10M(NO_3)_n + nN_2 + 6nH_2O \quad (1)$</p>	<p>0,5đ</p>

0,5đ

Ta có: $M\left(\frac{0,12}{n} + \frac{0,12}{n}\right) = 2,16 \Leftrightarrow M = 9n$

n	1	2	3
M	9	18	27
Kq			Al

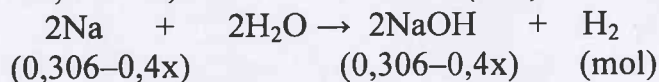
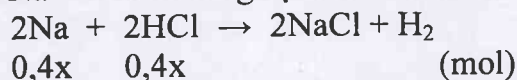
0,75đ

$\Leftrightarrow n = 3, M = 27 (\text{Al})$

DDA gồm: $\text{Al}(\text{NO}_3)_3 = 0,08\text{mol}; \text{HNO}_3 = 0,3 - (0,144 + 0,15) = 0,006(\text{mol})$

- Số mol HCl = 0,4x
- Số mol Na = 0,306mol

Cho Na + 400ml dung dịch HCl x mol/l:

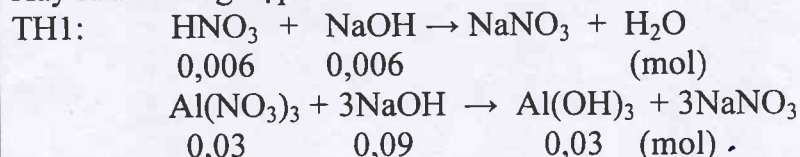

Dung dịch E gồm: $\text{NaOH} = 0,306 - 0,4x (\text{mol}); \text{NaCl} = 0,306 (\text{mol})$

0,75đ

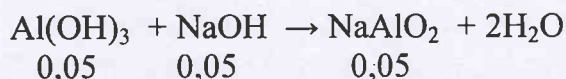
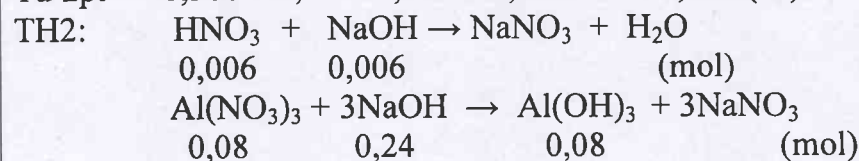
Trộn dung dịch A với dung dịch E, để thu được 0,03 mol kết tủa $\text{Al}(\text{OH})_3$

Xảy ra 2 trường hợp:

Từ 2pt $\Rightarrow 0,306 - 0,4x = 0,006 + 0,09 \Leftrightarrow x = 0,525 (\text{M})$

0,75đ

Từ 3pt $\Rightarrow 0,306 - 0,4x = 0,006 + 0,24 + 0,05 \Leftrightarrow x = 0,025 (\text{M})$

0,75đ

Vậy nồng độ của dung dịch HCl đã dùng là 0,525M hoặc 0,025M.

$\Sigma = 4,0đ$

Lưu ý: Bài tập giải theo cách khác mà lập luận đúng vẫn đạt điểm tối đa.